

OKTOBER 2019

DOBBELTBELÆG I DANSKE FÆNGSLER

Danske fængsler huser i dag flere indsatte, end de er indrettet til. Derfor bor der jævnligt to indsatte i celler, der kun er beregnet til en enkelt person. Kriminalforsorgen og fængslernes ledelser skal i den forbindelse være opmærksomme på, at både Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Europarådets Torturkomité giver indsatte ret til et minimum af plads i cellerne.

Antallet af indsatte i danske fængsler er steget de seneste år. Samtidig er der blevet færre fængselsbetjente. Det betyder, at der i dag er overbelægning i fængslerne, og at det i flere fængsler og arresthuse er nødvendigt at placere to indsatte i celler beregnet til en enkelt person.

DOBBELTBELÆG I DANSKE FÆNGSLER

Ifølge Kriminalforsorgen var der 3. september 2019 134 indsatte fordelt på 67 celler beregnet til én person. Cellerne var gennemsnitligt 9,4 kvm. Det svarer til, at hver indsat har omkring 4,7 kvm personlig plads. De mindste celler med dobbeltbelæg var på 7 kvm svarende til 3,5 kvm personlig plads til hver indsat, inklusiv plads til seng og møbler.

Indsatte i dobbeltbelæg er lukket ind i deres celler i samme omfang som øvrige indsatte. I visse arresthuse som fx Vestre Fængsel, Randers Arrest og Silkeborg Arrest var de indsatte, der var placeret i én celle, således lukket inde sammen i cellen i 23 timer af døgnet. Der er ikke offentligt tilgængelige

FORBUD MOD TORTUR

”Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.”

Artikel 3 i Den Europæiske
Menneskerettighedskonvention

oplysninger om, i hvor mange dage de indsatte er placerede sammen i én celle.

Straffuldbyrddelsesloven regulerer ikke spørgsmålet om anvendelse af dobbeltbelæg i enkeltceller, men ifølge et cirkulære fra Direktoratet for Kriminalforsorgen fra 2011 skal en dobbeltcelle være mindst 8 kvm.

EUROPARÅDETS KRAV TIL CELLERNES STØRRELSE

Ifølge Europarådets Torturkomité (CPT) skal indsatte i en dobbeltcelle have mindst 4 kvm personlig plads. Det er minimumsstandarder.

Siden 2015 har torturkomitéen anbefalet, at dobbeltceller er på mindst 10 kvm.

Anbefalingerne er ikke retligt bindende, men fra dansk side bestræber man sig generelt på at overholde internationale retningslinjer for behandling af indsatte.

MENNESKERETTIGHEDSDOMSTOLENS KRAV TIL CELLERNES STØRRELSER

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har også taget stilling til cellestørrelsen, og – modsat komitéen – er Menneskerettighedsdomstolens afgørelser retligt bindende. Ifølge domstolen er det som udgangspunkt umenneskelig og nedværdigende behandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvis en indsat i en dobbeltcelle ikke har mindst 3 kvm personlig plads.

Hvis den indsatte har 3 til 4 kvm personlig plads i en fællescelle, ser Menneskerettighedsdomstolen på de øvrige forhold, som for eksempel hvor lang tid de indsatte deler celle, om der er adgang til aktivitet uden for cellen, om der er adgang til frisk luft og ventilation i cellen, samt om cellen lever op til basale sanitære og hygiejniske krav. Er de forhold ikke i orden, kan det være i strid med artikel 3.

INGEN UDLEVERING TIL RUMÆNIEN

Højesteret slog i 2017 i to sager fast, at Danmark ikke kunne udlevere to rumænske statsborgere fra Danmark til Rumænien. Det ville være i strid med artikel 3, fordi de risikerede at blive fængslet i en fællescelle i et rumænsk fængsel, hvor de ville have mindre end 3 kvm personlig plads.

BEREGNING AF CELLESTØRRELSEN

Det er afgørende for den menneskeretlige vurdering, hvordan cellestørrelsen beregnes.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har præciseret, at areal, der går til sanitære forhold som fx håndvask, skal fraregnes. Derimod skal areal, der er dækket af møbler som fx seng og bord ikke fraregnes. Det afgørende er, om den indsatte har mulighed for uhindret at bevæge sig rundt i cellen.